

SmåA

Småföretagarnas Arbetslöshetskassa, Box 6057, 102 32 Stockholm. Besöksadress: Dalagatan 1
Telefon 08-723 44 00 (telefonid måndag – torsdag 09.00 – 16.00 fredag 09.00 – 13.00)
Fax, medlemsärenden 08-22 56 05 Fax, ersättningsärenden 08-411 35 75, www.smakassa.se

YTTRANDE
2006-09-04

Arbetslöshetskassornas Samorganisation
Box 1110
111 81 Stockholm

Bidragsbrottsutredningens betänkande SOU 2006:48

Sammanfattning

Småföretagarnas arbetslöshetskassa, SmåA, instämmer i huvudsak med de förslag som lämnas i utredningen. SmåA lämnar dock följande synpunkter:

- SmåA föreslår en formalisering i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring av anmälningsskyldighet vid ändrade förhållanden och av försäkran att lämnade uppgifter är riktiga.

Avsnitt 6.2.1 Handläggning av arbetslöshetsersättning

Utredningen: (...) Regelverket om arbetslöshetsförsäkring innefattar bestämmelser om uppgiftsskyldighet för sökanden. Det finns inga bestämmelser om anmälningsskyldighet vid ändrade förhållanden.

SmåA: För arbetslöshetsförsäkringen saknas som utredningen påpekar en generell bestämmelse i lag om anmälningsskyldighet vid ändrade förhållanden. Arbetslöshetskassor är dock privata föreningar och har som sådana stadgar som bland annat anger skyldigheter för föreningens medlemmar. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF, har lämnat riktlinjer för dessa stadgar och ska även godkänna beslutad stadgeändring innan verkställighet, jämför 5, 10 och 59 §§ lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor samt IAF's Regelbok för arbetslöshetskassor, uppslag 1. Enligt IAF's riktlinjer ska varje kassa i § 4 av stadgarna ange bland annat följande:

Medlem skall anmäla sin arbetslöshet på särskild blankett till kassan. Sådan anmälan gäller 12 månader.

Medlem skall lämna in ny anmälan om förhållanden som angivits i den senaste anmälan ändrats eller då kassan begär det.

På anmälningsblanketten "Anmälan om arbetslöshet", bilaga, anges även att om någon av de lämnade uppgifterna på blanketten förändras under arbetslösheten ska medlemmen omedelbart anmäla detta till arbetslöshetskassan. På blanketten förbinder sig även medlemmen genom sin underskrift att meddela ändrade förhållanden till arbetslöshetskassan samt försäkras att lämnade uppgifter är riktiga.

Avsnitt 15.1 Om författningsreglerad anmälningsskyldighet

Utredningen: Det straffrättsliga ansvaret för fall av underlåtenhet att anmäla ändrade förhållanden har i utredningens förslag av rättssäkerhetsskäl knutits till en författningsreglerad

SmåA

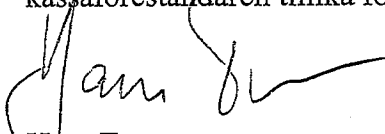
anmälningsskyldighet. För de flesta ekonomiska förmåner finns en författningsreglerad anmälningsskyldighet där det kan bli aktuellt med ändrade förhållanden. (...) Sammantaget är det dock utredningens bedömning att det endast i undantagsfall kan uppstå situationer där ändrade förhållanden kan påverka rätten till en förmån men där en formell anmälningsskyldighet saknas.

SmåA: Som utredningen påpekar (avsnitt 6.2.1 Handläggning av arbetslöshetsersättning) saknas för arbetslöshetsförsäkringen en generell bestämmelse i lag om anmälningsskyldighet vid ändrade förhållanden. Med den utformning som utredningens förslag har kan underlåtenheten att anmäla ändrade förhållanden inom arbetslöshetsförsäkringen inte leda till straffansvar. Om förslaget till ny Socialförsäkringsbalk genomförs kommer, såvitt SmåA förstår, lagstadgad anmälningsskyldighet vid ändrade förhållanden främst att saknas inom arbetslöshetsförsäkringen. Utredningen anför (se avsnitt 13.4.1 Den lagtekniska konstruktionen) att utbetalningar inom arbetslöshetsförsäkringen bygger på uppgifter avseende förfluten tid och att behovet av en kriminalisering av underlåtenhet att anmäla ändrade förhållanden i dessa fall därför är mycket begränsat. Som exempel på fall där ändrade förhållanden kan påverka rätten till arbetslöshetsersättning och där en lagstadgad anmälningsskyldighet saknas vill SmåA särskilt nämna uttag av pension samt påbörjade studier. Dessa fall är inte ovanliga och talar för behovet av en kriminalisering.

Vidare noteras att straffbestämmelsen *osann försäkran* i 15 kap. 10 § brottsbalken inte kan tillämpas inom arbetslöshetsförsäkringen då det förutsätts att försäkran enligt lag eller författning ska ha viss form. Arbetslöshetsförsäkringen saknar en sådan bestämmelse (se avsnitten 9.2.3 Osann och vårdslös försäkran, m.m. och 12.4.7 Alternativa straffbestämmelser).

Generellt anser SmåA att straffrättsligt likvärdiga beteenden bör behandlas på samma sätt inom trygghetssystemen. Arbetslöshetskassornas medlemmar har idag enligt kassornas stadgar en anmälningsskyldighet vid ändrade förhållanden och medlemmen försäkrar i anmälan om arbetslöshet att lämnade uppgifter är riktiga (se lämnade synpunkter under avsnitt 6.2.1 Handläggning av arbetslöshetsersättning). SmåA föreslår därför en formalisering i lag av anmälningsskyldighet vid ändrade förhållanden och av försäkran att lämnade uppgifter är riktiga. Detta kan t.ex. ske i 47 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Detta yttrande har beslutats av SmåA's kassaföreståndare Hans Tapper efter föredragning i styrelsens arbetsutskott. I ärendets beredande har även försäkringsjuristen Christoffer Östnaes och vice kassaföreståndaren tillika föredragande Bengt Johansson deltagit.

Hans Tapper
Kassaföreståndare

Bengt Johansson
Vice kassaföreståndare

Bilaga: Anmälningsskyldighetsblanketten "Anmälan om arbetslöshet"

Ett exemplar av detta yttrande har lämnats direkt till Finansdepartementet för kännedom.

Bifoga

ANMÄLAN OM ARBETSLÖSHET

Informationstext

Läs här först - Innan du fyller i blanketten Anmälan om arbetslöshet

När du blir arbetslös ska du anmäla dig på den offentliga arbetsförmedlingen. Du ska också lämna en anmälan, en s k *nyanmälan*, och olika intyg till din a-kassa (se punkterna nedan). Under arbetslösheten ska du minst en gång per år lämna en *årsanmälan*. Om någon uppgift du lämnat till din a-kassa ändras, ska du omgående meddela a-kassan detta genom en *ändringsanmälan*. Om du inte gör detta, kan du antingen gå miste om ersättning eller bli tvungen att återbetala utbetald ersättning.

Arbetsförmedlingens blankettstöd
Med arbetsförmedlingens *blankettstöd* kan du få hjälp att fylla i blanketten Anmälan om arbetslöshet och även skriva ut en tom blankett.

Det är viktigt att du fyller i alla uppgifter.
Saknas någon uppgift får a-kassan inte lämna ersättning förrän du har kompletterat din anmälan. Blanketten ska kunna läsas maskinellt och det är därför viktigt att du kryssar i rutorna rätt. Om du kryssat fel - fyll hela kryssrutan:

Rätt ifyllt Fel ifyllt - överstruken

Skriv siffror så här

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Använd bara kulspetspenna med blå eller svart skrift. TEXTA!
OBS! Samkörning med andra register kan ske.

1. PERSONUPPGIFTER

Uppge den adress och det telefonnummer där a-kassan kan nå dig. E-postadress är ej obligatorisk.

2. TIDIGARE SYSSELSÄTTNING

Här uppger du din huvudsakliga sysselsättning närmast före arbetslösheten. Föräldrapenningförmån och sjukpenning (styrks med intyg från försäkringskassan) och plikttjänstgöring (styrks med plikttjänstgöringsintyg), kan ha betydelse för din rätt till ersättning. *Om du idag uppbär arbetslöshetsersättning och inte ska anmäla något ändrat förhållande, lämnar du en årsanmälan, fortsätt till fråga 4.*

a) Anställning

Har du varit anställd, bifoga *arbetsgivarintyg* för de senaste 12 arbetade månaderna. Här lämnas också uppgift om omfattningen av den anställning som upphört. Om den inte upphört helt - även den arbetstid du har kvar. Ange orsak till att anställningen upphört. Du som fått *ekonomisk kompensation* i samband med att anställningen upphörde, t ex *avgångsvederlag* eller *avgångsersättning*, *ekonomiskt* eller *ideellt skadestånd* ska bifoga *kopia på överenskommelsen*.

b) Egen verksamhet

Egen verksamhet ska styrkas med *arbetsintyg för företagare* (som du kan få från din a-kassa). Egen verksamhet kan t ex bedrivas som enskild firma, handelsbolag, kommanditbolag, aktiebolag, ekonomisk förening, jord/skogsbruksfastighet som du eller din familj äger helt eller delvis. Arbeten du åtar dig utan att vara anställd, t ex *frilans/uppdragstagande*, kan även vara att betrakta som egen verksamhet. Om du är osäker på om du ska betraktas som företagare i arbetslöshetsförsäkringen, kontakta din a-kassa för närmare information.

c) Studier

Studier ska redovisas på särskild blankett som du får från din a-kassa.

d) Arbetsmarknadspolitiskt program

Avslutat arbetsmarknadspolitiskt program ska styrkas med *intyg från utbildningsanordnaren* samt *intyg från försäkringskassan på utbetalt aktivitetsstöd*.

e) Övrigt

Övrig verksamhet, t ex *förtroendeuppdrag* och *politiska uppdrag* ska styrkas med *intyg*. Föräldrapenningförmån och sjukpenning (styrks med intyg från försäkringskassan) och plikttjänstgöring (styrks med plikttjänstgöringsintyg), kan ha betydelse för din rätt till ersättning.

3. EXTRAARBETE

Har du annan sysselsättning vid sidan av det arbete som nu upphört och som du avser att fortsätta med, ska du bifoga *arbetsgivarintyg* eller *arbetsintyg för företagare*. Intyget ska avse arbetad tid de senaste 12 månaderna.

4. ARBETSMÖJLIGHETER

Om du vill och kan arbeta heltid anger du 40 timmar per vecka. Om du inte kan arbeta heltid ska du ange varför och uppge exakt antal timmar per vecka du kan arbeta. Observera, att om du för närvarande är sjukskriven ska du ändå ange antalet timmar du vill arbeta om du inte vore sjukskriven. Din sjuktid ska du istället deklarerat på kassakorten. Om du däremot har förtidspension eller sjukbidrag på deltid, anger du den resterande tid du faktiskt kan arbeta.

5. ÖVRIGA FRÅGOR

Under denna punkt måste alla frågor besvaras.

- a) Är du tjänstledig från något arbete ska du bifoga *arbetsgivarintyg*.
- b) Bedriver du någon form av studier ska du bifoga *studieintyg*, blankett får du från din a-kassa.
- c) Har du tillerkänts pension, tjänstepension, årlig ersättning etc eller har du beviljats förtida uttag av ålderspension, ska du sätta kryss i ja-rutan. Bifoga också *kopia av senaste beslut/besked* där beloppet framgår. Har du sjukbidrag eller förtidspension ska du också kryssa i ja-rutan och bifoga *beslut*. Du som någon gång har varit egen företagare och då tecknat pensionsförsäkring måste bifoga *kopia på beslut om denna*.
- d) Var noga med att ange typ av skatt. Om du är osäker på vilken typ av skatt du betalar, kontakta skattemyndigheten.
- e) Barntillsynen måste vara ordnad genom någon annan när du söker ersättning. Om du har barn under 10 år ska du uppge deras födelsedatum. Uppge namn och telefonnummer till den som svarar för barntillsynen, gäller både privat och kommunal barntillsyn. Vissa kommuner låter inte barnen behålla daghemsplatsen när någon av föräldrarna är arbetslös. Är du i den situationen ska du be din kommun utfärda ett intyg som garanterar ditt barn barnomsorg när du får ett arbete. *Bifoga intyget till din ansökan*.
- f - j) Är du ägare/delägare, sitter du med i styrelsen eller är personligt verksam i ett eller flera företag ska du ange företagets organisationsnummer. Gäller det flera företag; bifoga förteckning över dessa till din ansökan. Vid ägar/delägarskap, uppge även företagets/företagens namn. Egen verksamhet kan t ex bedrivas som enskild firma, handelsbolag, kommanditbolag, aktiebolag, ekonomisk förening, jord/skogsbruksfastighet som du eller din familj äger helt eller delvis. Arbeten du åtar dig utan att vara anställd, t ex frilans/uppdragstagande, kan även vara att betrakta som egen verksamhet. Kontakta din a-kassa för att få information om vilka regler som gäller för egna företagare. Delägarskap i företag ska fyllas i även om någon verksamhet inte bedrivs.

Om någon av punkterna 1 - 5 förändras under arbetslösheten, ska du omedelbart anmäla detta till a-kassan.

Om du svarat ja på någon av frågorna 5. f - j ska du bifoga *arbetsintyg för företagare*.

6. GLÖM INTE UNDERTECKNA BLANKETTEN!

ANMÄLAN OM ARBETSLÖSHET

Nyanmälan Ändringsanmälan
 Arsanmälan

För att din anmälan ska bli rätt ifylld, ta hjälp av informationstexten "Läs här först" när du fyller i blanketten.

1. PERSONUPPGIFTER

Efternamn och förnamn

Personnummer, 10 siffror

Postutdelningsadress

Telefonnummer (inkl riktnr)

Postnummer

Ortsnamn

c/o adress

E-postadress

A-kassa

2. TIDIGARE SYSSELSÄTTNING

a) Anställning

Arbetstid som upphört, tim/vecka

--	--	--	--

Ex: 40 timmar/vecka, skriv:

4	0	0	0
---	---	---	---

Om arbetet inte har upphört helt, ange den arbetstid du har kvar, tim/vecka

--	--	--	--

1) Varför har arbetet upphört?

Arbetsbrist Egen begäran Konkurs Pension

Annan orsak, ange vad

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2) Har du fått avgångsvederlag eller annan ersättning?

Nej Ja

b) Egen verksamhet

c) Studier

d) Arbetsmarknadspolitiskt program

e) Övrigt, ange vad

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. EXTRAARBETE

Har du annan sysselsättning vid sidan av det arbete som nu upphört och som du avser att fortsätta med?

Ange ååmmdd, T ex

0	1	1	2	3	1
---	---	---	---	---	---

Ex: 40 timmar/vecka, skriv:

4	0	0	0
---	---	---	---

Nej Ja

Om Ja, fr o m när

--	--	--	--	--	--

Ange antal tim/vecka

--	--	--	--

Ange sysselsättningens art:

Anställning Egen verksamhet Politiska uppdrag

Frilans Övrigt, ange vad

Ange inkomst/vecka

--	--	--	--	--	--	--	--

4. ARBETSMÖJLIGHETER

Hur mycket vill och kan du arbeta?
Ange antal tim/vecka

--	--	--	--

Ex: 40 timmar/vecka, skriv:

4	0
---	---

Orsak till att du inte kan arbeta heltid:

Studier Förtidspension Sjukbidrag Egen verksamhet Uppdrag eller liknande

Barntillsyn Annan orsak, ange vad

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Var god vänd...

5. ÖVRIGA FRÅGOR

- a) Är du tjänstledig från något arbete? Nej Ja
- b) Bedriver du någon form av studier? Nej Ja
- c) Har du tillerkänts pension eller annan form av ersättning som grundar sig på tidigare arbete? Nej Ja
- d) Vilken typ av skatt har du? A-skatt F-skatt FA-skatt
- e) Har du barn under 10 år? Nej Ja

Ange ååmmdd, T ex

0 1 1 2 3 1

Om ja, ange barnens födelsedatum

Barn tillsyn:

Kommunal

Privat

Ange namn och telefonnummer till den som svarar för barn tillsynen

- f) Är du personligt verksam i något företag som du eller din familj äger helt eller delvis?

Nej

Ja.

Om ja, ange organisationsnummer.

Om det gäller flera företag, se informationstexten.

- g) Är du ägare/delägare i något företag?

Nej

Ja.

Om ja, ange företagets namn och organisationsnummer.

Om det gäller flera företag, se informationstexten.

- h) Sitter du med i styrelsen i något företag?

Nej

Ja.

Om ja, ange som

Ordinarie styrelseledamot

Suppleant

Har firmateckningsrätt

Ange företagets organisationsnummer.

Om det gäller flera företag, se informationstexten.

- i) Har du ett vilande företag?

Nej

Ja

Om ja, sedan år / mån

Ange organisationsnummer.

Om det gäller flera företag, se informationstexten.

- j) Håller du på att starta eget företag?

Nej

Ja

Kontrollera att du fyllt i samtliga uppgifter. Om någon av uppgifterna under punkterna 1-5 förändras under arbetslösheten ska du omedelbart anmäla detta till a-kassan.

6. FÖRSÄKRAN OCH UNDERSKRIFT

Jag har tagit del av informationstexten till blanketten Anmälan om arbetslöshet och jag försäkrar att ovanstående uppgifter är riktiga och förbinder mig att meddela a-kassan ändrade förhållanden. Jag godkänner att förfallna ej erlagda medlemsavgifter (i arbetslöshetskassan) dras från utbetalning av min arbetslöshetsersättning.

Ort och datum

Namn teckning

Namn förtydligande

Ankomststämpel

Personnummer, 10 siffror